

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2003-1-106
Karar Sayısı : **03-56/653-300**
Karar Tarihi : 14.8.2003

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN, Murat GENCER,
Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Prof Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
Kublay ATASAYAR, Süreyya ÇAKIN

B- RAPORTÖR : M.Nazlı AKSOY

C-BAŞVURUDA BULUNAN : - Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu

D- ŞİKAYET EDEN : - Orica Nitro Patlayıcı Maddeler Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Hülya Sok. No:45 Gazi Osman Paşa - Ankara

E-TARAFLAR : - Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu
06330 Tandoğan - Ankara

- Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu
Hipodrom Cad. No:12 Yenimahalle - Ankara

F- DOSYA KONUSU: Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu arasında imzalanmış bulunan "Trampa Sözleşmesi"ne menfi tespit belgesi verilmesi talebi ve bu sözleşme ile 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği iddiası.

G- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 30.7.2003 tarih ve 3606 sayı ile giren Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun başvurusu üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4, 6, 7 ve 8. maddeleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 1.8.2003 tarih, 2003-1-106/MM-03-MNA sayılı Menfi Tespit Ön İnceleme Raporu, 8.8.2003 tarih, REK.0.05.00.00/108 sayılı Başkanlık önergesi ile; Kurum kayıtlarına 13.8.2003 tarih ve 3898 sayı ile giren Orica Nitro Patlayıcı Maddeler Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin şikayet dilekçesi üzerine yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 13.8.2003 tarih, 2003-1-116/BN-03-MNA sayılı Bilgi Notu, 14.8.2003 tarih, REK.0.05.00.00/110 sayılı Başkanlık önergesi ile 03-56 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H- İDDİALARIN ÖZETİ: Patlayıcı maddeler üretimi, pazarlanması ve satışı alanında faaliyet gösteren Makine Kimya Endüstrisi Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu arasında imzalanan, kömür karşılığında patlayıcı madde

alımını içeren trampa sözleşmesinin 4054 sayılı Kanun'a aykırı olduğu iddia edilmektedir.

I- RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu (MKEK) ile Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu (TKİ) arasında yapılan trampa sözleşmesinin Kanun'un 4, 6 ve 7. maddelerine aykırılık oluşturmaması nedeniyle, talep edilen menfi tespit belgesinin Kanun'un 8. maddesi uyarınca verilebileceği; ilgili bilgi notunda, şikayet dilekçesinde belirtildiği şekilde TKİ'nin tüm patlayıcı alımlarını MKEK'dan yapmayı taahhüt ettiği hususunun gerçeği yansıtmadığı, trampa sözleşmesinin, tarafların yıllık ihtiyaçlarının bir kısmını karşılamaya yönelik olduğu ve sınırlı miktarları konu edildiği, anlaşma konusu miktar ile pazardaki firmaların satış miktarları karşılaştırıldığında pazardaki rekabeti etkileyecek bir durumun söz konusu olmayacağı, dolayısıyla söz konusu anlaşmanın 4054 sayılı Kanun kapsamında bir ihlal olarak değerlendirilemeyeceği ifade edilmektedir.

J- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

J.1. Taraflar

Başvuru konusu trampa sözleşmesinin tarafları olan MKEK ve TKİ Kamu İktisadi Teşebbüsü niteliğinde kamu kuruluşlarıdır. MKEK, her türlü silah, mühimmat, patlayıcı madde, makina ve malzeme üretimi ile pazarlanması konusunda, TKİ ise, linyit üretimi ve satışı konusunda faaliyet göstermektedir.

J.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Şikayetçi Orica Nitro Patlayıcı Maddeler Sanayi ve Ticaret A.Ş. dilekçesinde; patlayıcı maddeler üretimi, pazarlanması ve satışı alanında faaliyette bulunduğunu, bu pazarda faaliyet gösteren MKEK ile TKİ arasında imzalanan, kömür karşılığında patlayıcı madde alımını içeren trampa sözleşmesinin 4054 sayılı Kanun'a aykırı olduğunu ifade etmektedir.

Ayrıca TKİ ile MKEK arasında imzalanan sözleşmeye göre, TKİ'nin tüm patlayıcı madde alımlarını MKEK'dan yapmayı, TKİ'nin de bu patlayıcı maddeler karşılığında MKEK'ya kömür vermeyi taahhüt ettiği, patlayıcı madde pazarının en büyük müşterilerinden birinin TKİ olduğu, TKİ ile MKEK arasında imzalanan bu sözleşmenin şikayetçi firmayı piyasa dışına çıkarmak suretiyle piyasadaki rekabet güçlerini yok ettiği de iddia edilmektedir.

Söz konusu sözleşmeye ilişkin olarak yapılan menfi tespit başvurusunda; TKİ'nin yıllık 20.000 ton patlayıcı madde ihtiyacının bulunduğu, buna karşılık yapılan anlaşmanın konusunu, MKEK'nın gereksinimi olan 31.000 ton linyit kömürünü, TKİ'nin ihtiyacı olan 4.800 ton baranfo toz patlayıcı, 53 ton jelatinit dinamit ve 25 ton toz grizütin dinamit ile trampa yapılmasının oluşturduğu ifade edilmektedir. Ayrıca, jelatinit ve grizütin dinamitin Türkiye'deki tek üreticisinin MKEK olduğu, buna karşılık baranfo türü toz patlayıcının üretimini yapan başka firmaların da bulunduğu, bu firmaların yıllık satışlarının ortalama 40.000 ile 60.000 ton arasında değiştiği ve sözleşmenin konusu olan 4.800 ton baranfo toz patlayıcının diğer firmaların satışlarını etkilemeyecek kadar az

miktarda olduğu da belirtilmektedir. Nitekim dosya mevcudu bilgilerden, TKİ Satış Müdürü ile görüşüldüğü, MKEK'dan alınan patlayıcı miktarının yıllık ihtiyaçlarının ancak %10'unu karşılayacak düzeyde olduğu, kalan miktarın ise daha önceki yıllarda olduğu gibi ihale yoluyla diğer firmalardan tedarik edilebileceği, MKEK ile yapılan anlaşma konusu patlayıcının önemli bir miktar oluşturmadığı hususlarının ifade edildiği anlaşılmıştır.

Söz konusu sözleşmede, trampa edilecek malların cins, miktar ve özellikleri ile teslimat şekil ve esasları ayrıntılı olarak düzenlenmiş, sözleşmenin süresi Rekabet Kurulu tarafından menfi tespit belgesi verilmesini takiben 1 yıl olarak belirlenmiştir.

Menfi tespit başvurusu kapsamında yapılan incelemede, trampa sözleşmesinin, tarafların ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik alım-satım sözleşmesinden ibaret olduğu, 4054 sayılı Kanun'un 4, 6, ve 7. maddeleri kapsamında değerlendirilecek herhangi bir hüküm içermediği tespit edilmiştir.

Ayrıca, şikayet dilekçesinde belirtilen TKİ'nin tüm patlayıcı alımlarını MKEK'dan yapmayı taahhüt ettiği iddiasının gerçeği yansıtmadığı, trampa sözleşmesinin tarafların yıllık ihtiyaçlarının bir kısmını karşılamaya yönelik olduğu ve sınırlı miktarları konu edindiği, anlaşma konusu miktar ile pazardaki firmaların satış miktarları karşılaştırıldığında pazardaki rekabeti etkileyecek bir durumun söz konusu olmayacağı anlaşılmıştır.

Bu çerçevede söz konusu anlaşmaya, 4054 sayılı Kanun'un 4, 6 ve 7. maddelerine aykırılık oluşturmaması nedeniyle, Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilebileceği kanaatine varılmıştır.

K- SONUÇ

Yukarıda yer verilen değerlendirmeler ışığında;

- 1- Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu arasında imzalanmış bulunan "Trampa Sözleşmesi"nin 4054 sayılı Kanun'un 4, 6 ve 7. maddelerine aykırılık oluşturmadığına, talep edilen menfi tespit belgesinin Kanun'un 8. maddesi uyarınca verilmesine;
- 2- 13.8.2003 tarih, 3898 sayı ile Kurum kayıtlarına giren Orica Nitro Patlayıcı Maddeler Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin şikayeti ile ilgili olarak yapılan inceleme sonucuna göre, ilgili sözleşmenin pazardaki rekabeti olumsuz etkileyecek nitelikte olmadığı anlaşıldığından, önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına, şikayetin reddine

OY BİRLİĞİ ile karar verilmiştir.